

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΒΕΤΙΣ ΑΓΑΡΟΝΙΑΝ

ΝΥΧΤΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑΣ

Vivos voco Mortuos plango Fulgura fango...
(Σίλλερ)

Ήταν φοβερή νύχτα. Ή ήσυχαι είχε μια ξεφρενική νύκτα καταστροφής. Γέλοδα, θάραξ, κ' έβλαμα στον ίδιο καιρό. Οι άνεμοι πογγυρόντας άγρια έδραναν τα δέντρα, περνούσαν βοήζοντας ανάμεσα στις πλάγιες των βουνών και στους άδοτους βράχους και σκελάζαν με γόνιμα των άστρομαύλη ύδατορα, που άλιμώναχος προχωρούσε άργά-άργά μέσα στο σκοτάδι, μέσα στη φρίκη που βασίλευε γύρω του... Ή τρικυμία πογγυρούσε, οι λάζοι σβόλιζαν άγρια, μα ο οδοπόρος προχωρούσε... προχωρούσε όλοένα.

Τό χωριό, όπου τον περιέμενε ξεστό άσπλο και αστήρα, ήταν άκόμα μακριά.

Μέσα στο γαλασμό αυτόν τα σπύτα ήταν βαθυσμένα στη σιωπή. Δεν άκούγονταν ο παραμικρότερος ήχος. Ούτε φωνή, ούτε λάμψη φωτός έφαιναν τη ζωή μέσα σ' αυτά.

Και τα σκελιά άκόμα είχαν ζωώσει κ' είχαν χάσει τα κεφάλια τους στις θημονές του χύρτου, για να μην άκούει το πογγυρούσε της τρικυμίας. Κ' οι άνεμοι με θρήνησε και μέση βογγητο κτεροζωονταν μέσα στο σκοτάδι, σκαρπώντας το χιόνι παντού.

Ή μινιά του άνεμοστρόβιλου ήταν τροφή. Ο οδοπόρος είχε άνάγκη από άσπλο. Πληρώσει και χτύπησε την πρώτη πόρτα που τον έβγαζε, χτύπησε με όλη τη δύναμη του Ξεσπασομένου χωριού του... Ή πόρτα βογγησε και άσπασε.

Ο άγριος Ξανάχισε το θύρο του, ή νύχτα βογγολούσε πιο άγρια. Μέσα στις θημονές γάργαρος θημονόνα κάλυπος σκόλης κ' έχουσε το κεφάλι του πιο βαθιά στο χύρτο...

Κ' ή πόρτα έβανε κλειστή... πάντα κλειστή...

Ο οδοπόρος κάτι πογγυρούσε μέσα από δάντια του, τραβήζει παραπάτο, σήκωσε το ραβδί του και χτύπησε σ' άλλη πόρτα. Τού άνοιξε πως το χύρτομα δεν ήταν άρρατά δονατό και χτύπησε δεύτερη και τρίτη φορά. Μα τού χάσαν...

Ή πόρτα δεν άνοιξε. Τη φορά όμοια αυτή οι σκελιά άγρυπνα κ' άρχισαν να σβόλιζαν. Τα σβόλιζα τα έννοθραν με το πογγυρούσε του άνεμου και το βογγητό της νύχτας.

Ο οδοπόρος έφρασε όλο το δρόμο από καύδα σ' καύδα, χτύπησε σ' όλες τις πόρτες. Ξεπνοσε όλο τα σκελιά, πογγυρόντας όλο τους τοίχους, χαρτώντας σ' όλες τις γωνίες, αλλά το χωριό έβανε σκοπό. Ή δικαιοσύνη των άνθρώπων κούπταν. Ένα κτεροζωοκλιμένο πλάσιο χωριό άφαιναν να δώσει όλοσ' σ' ένα παραπάτονημο οδοπόρο...!

Ο χιονοστρόβιλος, σαν να χωρόταν για τη δικαιοσύνη του, χαζάνιζε άγρια και μαλλοτροβόδου το κάτασσο, κωροσιμένο κεφάλι του. Ή νύχτα ξεσπορόντας να βογγάει, τα σκελιά γόγγυζαν και σβόλιζαν και ο γάργος οδοπόρος δεν είχε που να κατασταλάξει.

Στάθηκε τότε κάτω από το χιονι και την τρικυμία, έβγαζε το κεφάλι του στο στήθος κ' έβρε με σβόλοη. Κα ή σέφρισε τον γεννημένο με τους θρήνους του άνεμου, με το βογγητό του σκοταδιού, με τη φρίκη που έβγαζε από τον σβόλο και με την άλογοσιμένη άνθρώπινη δικαιοσύνη, ήταν σκεπαστές, όπου κ' ή καταραμένη αυτή νύχτα, κ' έτσι άφροστυάριζε σαν την πληρωμένη, τη ματομένη-έλιδα.

Τέλος Ξαναστρόβιξε μπρος... Ή έγκλησία δεν ήταν μακριά και λίγη δε έλει. Πότε σαναμένος στα γόνια, τότε πογγυρόντας τους τοίχους, τότε σπαρτώνοντας μέσα στο χιονι, αυτόθουσε να τη φρίκη και στάθηκε κάτω από το χιονιανάπο.

Κ' Ξεφρανα μέσα στο βογγητό της τρικυμίας, άτακτα και δονατά βοήσαν ή χαζάνιζε, σαν να μινούσαν παντού το φρεζουαχτό, το θάνατο κάλυπος Θεού...!

— Νύχτα-νύχτα! Νύχτα-νύχτα!
Τό άγριο άντιλάλημα του, τό ξεφρενικό βοήσιμά τους σκαρπ-

στησαν στον άέρα ένοημένο με τη λήσσα της τρικυμίας, άλλοτε διασπαρμένο κ' όμοιο με τους λάζοιους κάλυπος φοβερή γίγαντα κ' άλλοτε άτακτα σαν τους στανιουρούς που βγαίνουν από τους τάφους των νεκρούν.

Νύχτα-νύχτα! Νύχτα-νύχτα!
Ο οδοπόρος κάλυπος τους ζωντανούς, θημονόσε τους πεθαμένους... Φρίκη!...

Ξεπτολιμένο το χωριό άνταρτίσιος και σκεπασμένο στο πόδι... Τι είναι τούτο, πογγα ή ποδοτική έπιδρομή μέσα στην τρικυμία της νύχτας; φωταόσαν ίσο.

Και το άντιλάλημα της χαμπάνας βοήσε χωρίς διακοπή, άπειλάστικα και δονατά σαν παραπάτομα τοίλλα.

— Τα! τα! γάργαρος... γάργαρος τα σκελιά άπ' όλες τις γωνίες.

Ή μια κατόνη της άλλης άνοιξαν όλες ή πόρτες και μισόγυνο, φροσιμένο, πογγαμένο το πλάθος έβρεξε στην έγκλησία. Περτοζήσαν τον οδοπόρο κατάνοντας σιωπήλα το σκεπαστό προσατό του. Κ' αυτός βογγούσε πάντα και με όλη τη δύναμη του χτύπησε τις χαμπάνες.

Νύχτα-νύχτα! Νύχτα-νύχτα!

Τότε όλο τους νύχουσαν από τη φρίκη και την έγκλησία. Κ' ή τρικυμία πογγυρούσε κ' ο άγριος θημονόσε και ή χαμπάνες θημονόζουσαν και χαζάνιζαν μπόβο, χωρίς τελειούδο.

Έξασπασμένο τότε, σαν Ξεπτολιμένο θημό, το πλάθος Ξεσπασο Ξεφρανα στις φωνές:

— Αι, άκουσε, ποός είσαι από, πεθανένος ή ζωντανός; Γιατί χτύπησε τις χαμπάνες, έβανε άνθρωπος; Σ' αυτή την τρομερή όρα, τί σ' έβρανε έδο, ή κατόρα ή ο Χάρος; Ή μήπως δεν άκούσε πως τρούαζαν και κλάινε και φρονάζον τα παιδιά μας;

Και ο οδοπόρος άπάντησε:

— Με τον άνεμο και την κατόρα κηδένο το Θεό που σκοταόσε αυτή τη νύχτα. Καταραμένη νύκτα ή στέργουσε, που δε δίνει όλοσ' στον παραπάτονημο οδοπόρο!

— Ή πόρτες μας είαν άνοητές και ή στέργουσε μας φροζένεσε, τού είαν.

Μα ο οδοπόρος άδιοφρούσε πού.

— Άς ή ή μέσα σ' αυτές ή κατόρα; φρονάζει. Ή τρικυμία Ξεσπασο και σέσε από τη φρίκη δεν τούλινε να προβάλετε το κεφάλι σας, για να μινέτε ποός πογγυρόντιζε τις πόρτες σας; Θα τραβήξει τον πλατό δρόμο της ζωής και δε κινιούσαν οι άνεμοι κ' ός δέροντο το κεφάλι μου, ός με θροσίη ή τρικυμία και ός με θάρα ή χιονοστρόβιλος.

Και Ξεζίνιουσε ο φροβός οδοπόρος από το χιονι, όλο το άπολιθωμένο πλάθος των πογγακλιθούσε με τρομαχμένα βέβηματα.

Και τα σκελιά σβόλιζαν πάντα κ' οι άνεμοι θημονόσαν κ' ή νύχτα βογγούσε... βογγούσε...

Σε λίγο Ξανακτύπησαν ή χαμπάνες, αυτή τη φορά όμοια σπύλα, κλειράρα, θλιβερά. Ο ήρα έβουζαν τούρα σαν σκεπαστό φροσιού προσιούζε, Γενοτιμένο, το πλάθος προσιούζονταν για να λητοσθή από τη φοβερή κατόρα του οδοπόρου...

Κάθε φορά που έζωνταν μινέσε γινιότε φρίκη και ξεφρενικό άντιλαζόλιμα, θημονόνα αυτό τον δονατό οδοπόρο, που άλιμώναχος μέσα στην τρικυμία χτύπησε το έγκλησιό για να Ξαναήση την έγκλησιό δικαιοσύνη.

Σε όμοια τρομερή τρικυμία, με μινία σκεπαστό και με σπύλα κτεροζωονή άναντοη, περιμένο πως να, τούρα δε, θα φροσθήσει πού από το δονατό έγκλησιό, δε τραντάξη με φοβερή δονατα τη γη και όλοσ' ο κόσμος θ' άκούση το περιόρανο διαλάλημα του:

- α — Καλώ τους ζωντανούς!...
- β — Θημόν τους μεγάλους νεκρούς!...
- γ — Τραβήξο και κτεροσβόλο τους τρούανους!...

Μετάφρ. Κ. Σ. Κοζόλη.

ζουη Άτακταιν άπρόσφατα. Ή στιγμή Ξεζίνιου ήταν μεγάλη για τον άφροβένοντα Έλληνασού. Κα γ' αυτό, δάλεγε κανείς, ότι, ύλοη από τον χιονό τον όλονο της είκόνας της, έάντιπτε με πρώτη τεχνικό χαμόγελο το Βαυγαροκτόνο α το κούταρα ή Παρθένου του Παρθένων, που οι χριστιανοί της έδωσαν το δονατά :

« Δεσποίνα Παρθένου και Μήτηρ Θεού, Πολυπόρος και Σώτειρα Άθηνών », « Αθναία Πογγοκλήκος » ή και άπλούτερα « Παναγία ή Άθηνόκτισσα »

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Ο ΜΠΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

“Αν έλειπε ή γυναίκα, ο άνδρας δε ήταν τρυφερός, βάνοντας, μινάνθρωπος και θ' άγρυπνοσε την ύσπορτά, γιατί ή ύσπορτά είναι το χαμόγελο της άγάπης. Σα το σβόλιάνδος, φοβόρα περισσότερο των έρωτα της γενιούσε ποιά το μέσο του άνδρου.”

Σωκράτης.